

EESTI SETTERITE TERVISEMONITOORINGU TULEMUSTE KOKKUVÕTE

Eesti Setterite Klubi aretusnõukogu

Tallinn 2019

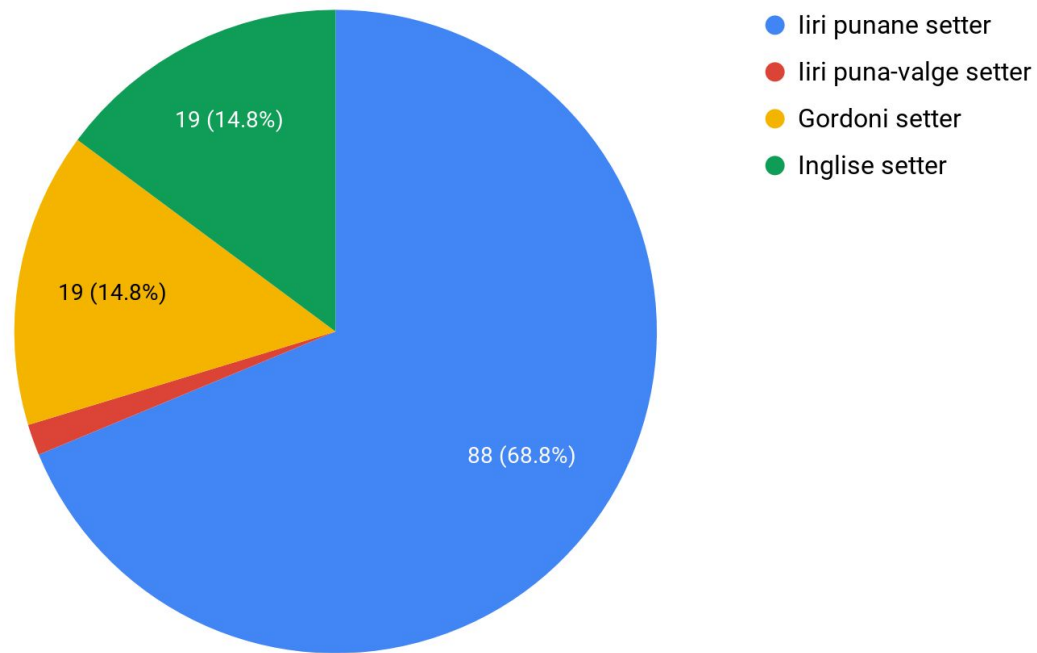
Tõugude jaotus

Kokku täideti ankeete **128 koera** kohta; tõuti jaotusid need järgnevalt:

- liri punane setter 88
- Gordoni setter 19
- Inglise setter 19
- liri puna-valge setter 2

Soo-põhiselt jaotuvad täidetud ankeedid

- emaste koerte kohta 64
- isaste koerte kohta 64

liri punane setter

Eesti Kennelliidu (EKL) registris on registreeritud liri punaseid settereid **780**.

Tervisemonitooringu ankeet täideti **88** koera kohta (45 isast, 43 emast), mis on **11,2%** liri punaste setterite populatsioonist.

Elusolevate koerte vanus ankeetide täitmise hetkel oli vahemikus **4 kuud kuni 13 aastat** (vanima koera sünniaasta 2005).

Ankeet täideti **20** surnud liri punase setteri kohta.

Koerte vanus sures oli vahemikus **1a kuni 16.5a** **(keskmine 9 aastat, mediaan 9.5 aastat)*.

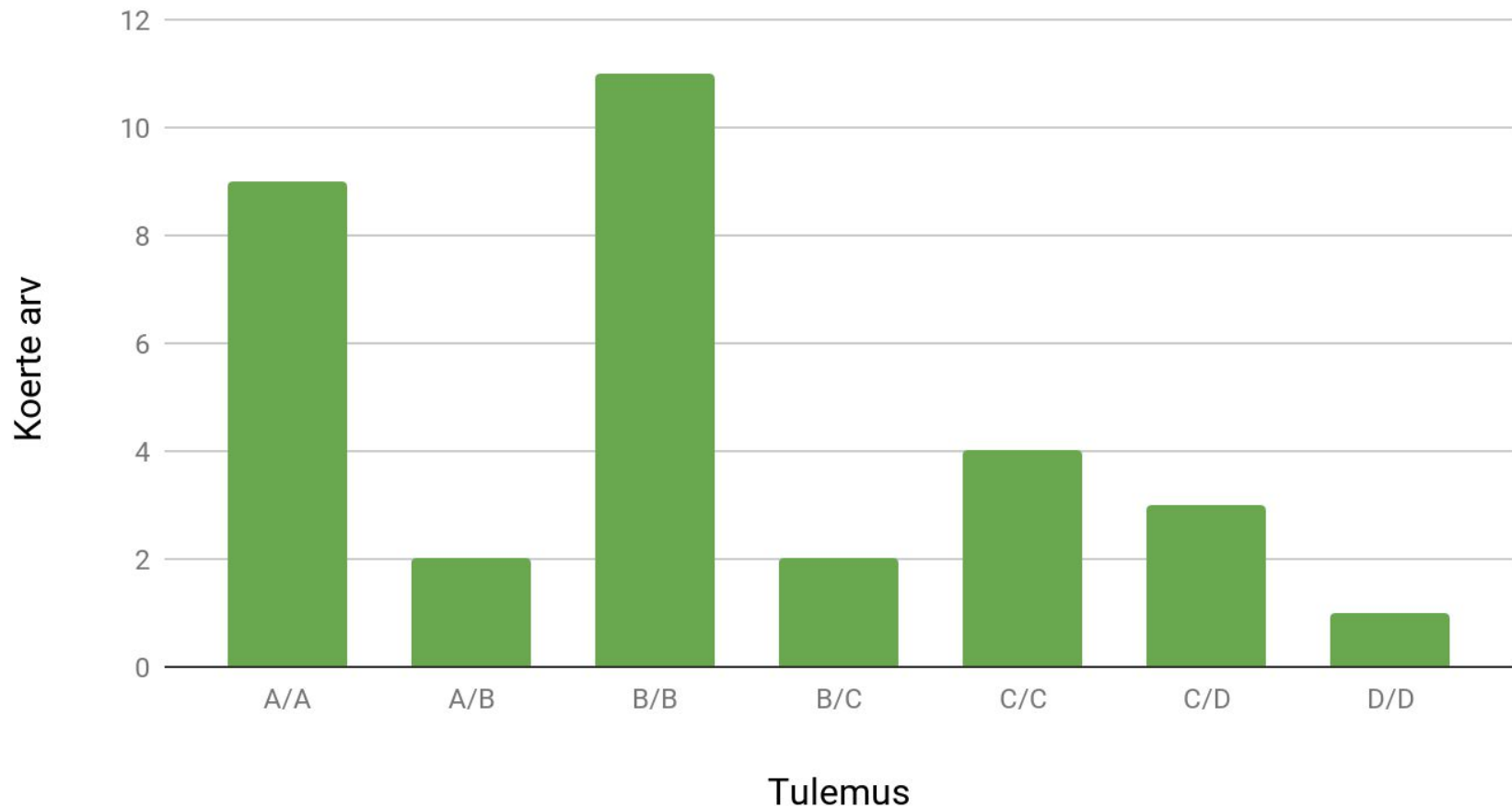
Haiguste esinemine

Haigusgrupp	Emased	Isased	Haigused/sümptomid
autoimmuunhaigused	1	1	autoimmuunne hemolüütiline aneemia, kilpnäärmepuudulikkus
luu- ja liigesehaigused	4	4	spondüloos e. liigeste jäikus, puusadüsplaasia
nahahaigused	7	4	hot spot, furunkuloos, nahapõletik, impetiigo e. mädavill-lööve
allergiad	5	4	sügelemine, kõõm, karva hõrenemine, kõhulahtisus, muud soolestiku häired
epilepsia	3	5	
põletikulised haigused	11	9	emakapõletik, põiepõletik, kõrvapõletik, õlaliigesepõletik, abstsess, soolestiku põletik, küünevallide põletikud, pärakupaunade põletik, põletik varbas
füüsilised kõrvalekalded	5	4	sabakonks, nabasong, munandi puudumine, halb nägemine

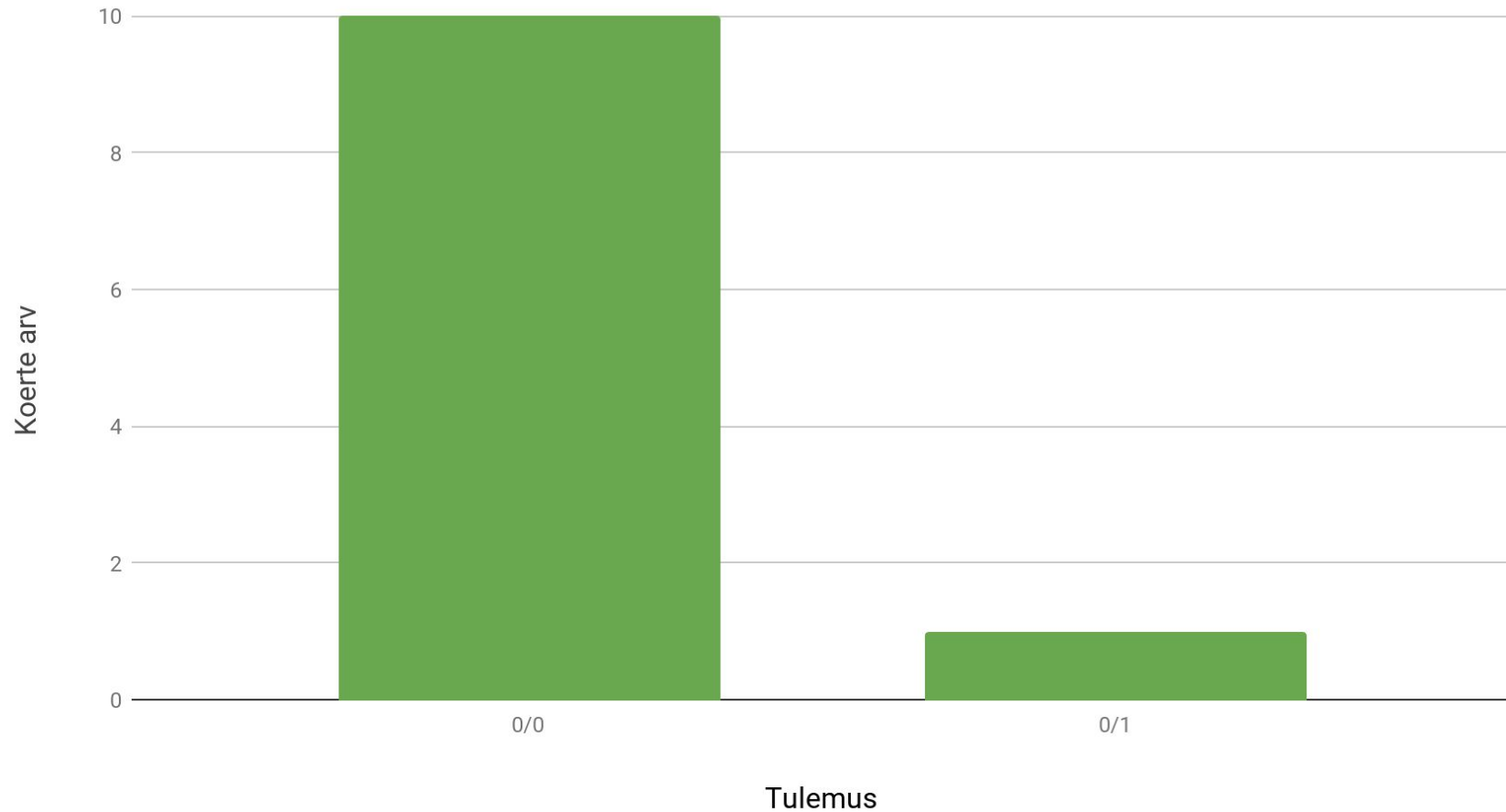
Terviseuuringud

Uuring	Uuritud emased	Uuritud isased	Kokku
Puusaliigese düsplaasia	17	16	33 nendest 24 terved (tulemused A/A, A/B, B/B)
Küünarliigese düsplaasia	6	5	11 nendest 10 tulemusega 0/0
PRA-rCD4	7	5	12 nendest 8 tulemusega geneetiliselt puhas

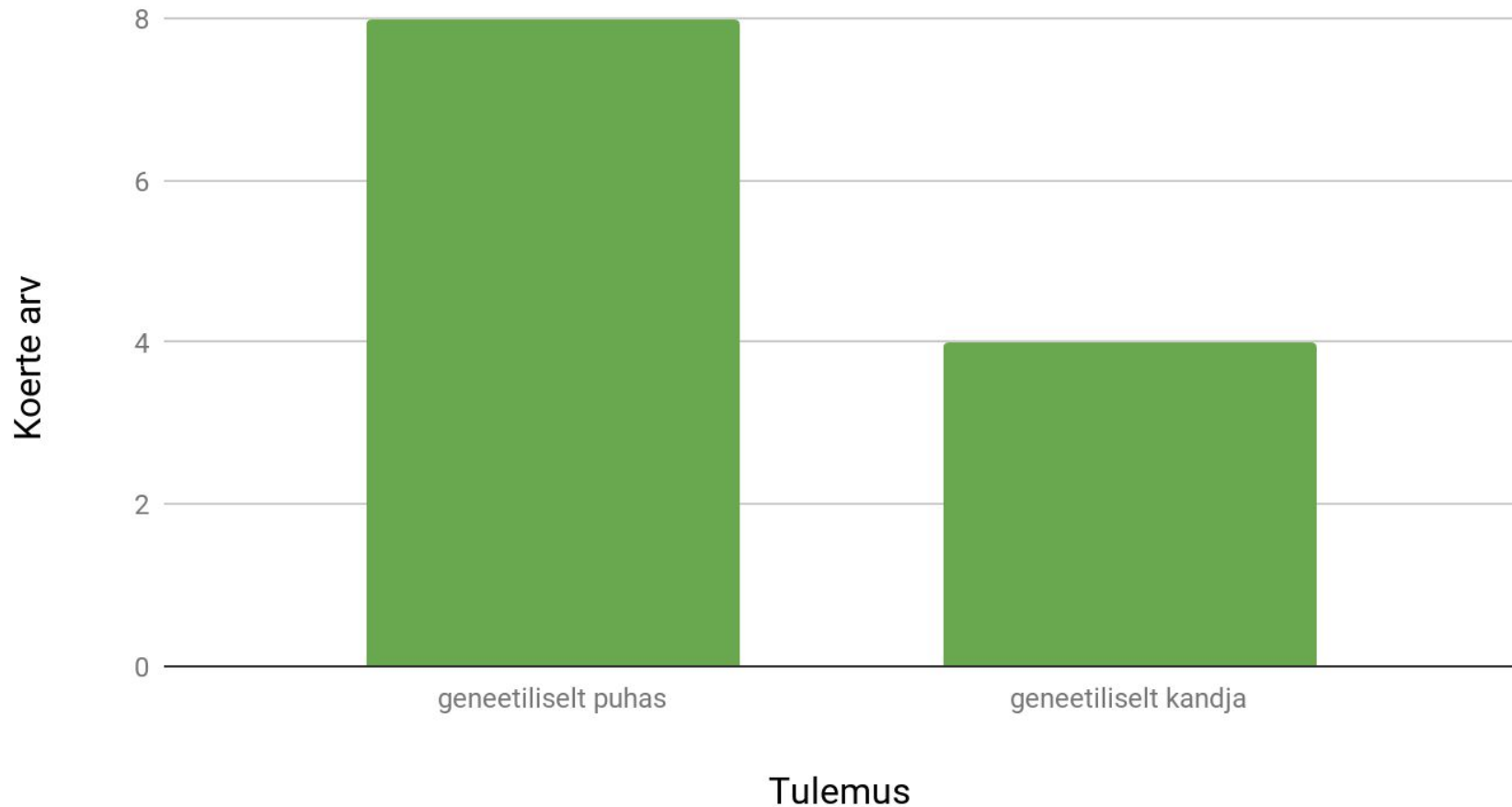
Puusaliigese düsplaasiauuringu tulemused - liri punane setter

Küünarliigese düsplaasiauuringu tulemused - liri punane setter

PRA-rCD4 uuringu tulemused - liri punane setter

Järeldused/soovitused aretajatele

1. Jätakata puusaliigese düsplaasiauuringu teostamist ja kinnitamist enne paaritamist ning suunata kutsikaomanikke uuringut teostama ja EKL'is kinnitama;
2. Küünarliigeste düsplaasia uuringu teostamine ja kinnitamine koos puusaliigese düsplaasia uuringuga on soovituslik tulemuste seire eesmärgil;
3. Jätkata PRA-rCD4 geenitesti teostamist kasvandike seas;
4. Terviseuuringute teostamise soovituslik vanus on 12 kuni 24 kuud.

Gordoni setter

EKL registris on registreeritud Gordoni settereid **85**.

Tervisemonitooringu ankeet täideti **19** koera kohta (10 emast, 9 isast), mis on **22,3%** Gordoni setterite populatsioonist.

Elusolevate koerte vanus ankeetide täitmise hetkel oli vahemikus **3 aastat kuni 14 aastat** (vanima koera sünniaasta 2004).

Ankeet täideti **3** surnud Gordoni setteri kohta.

Koerte vanus sures oli **8a, 9a ja 14a**.

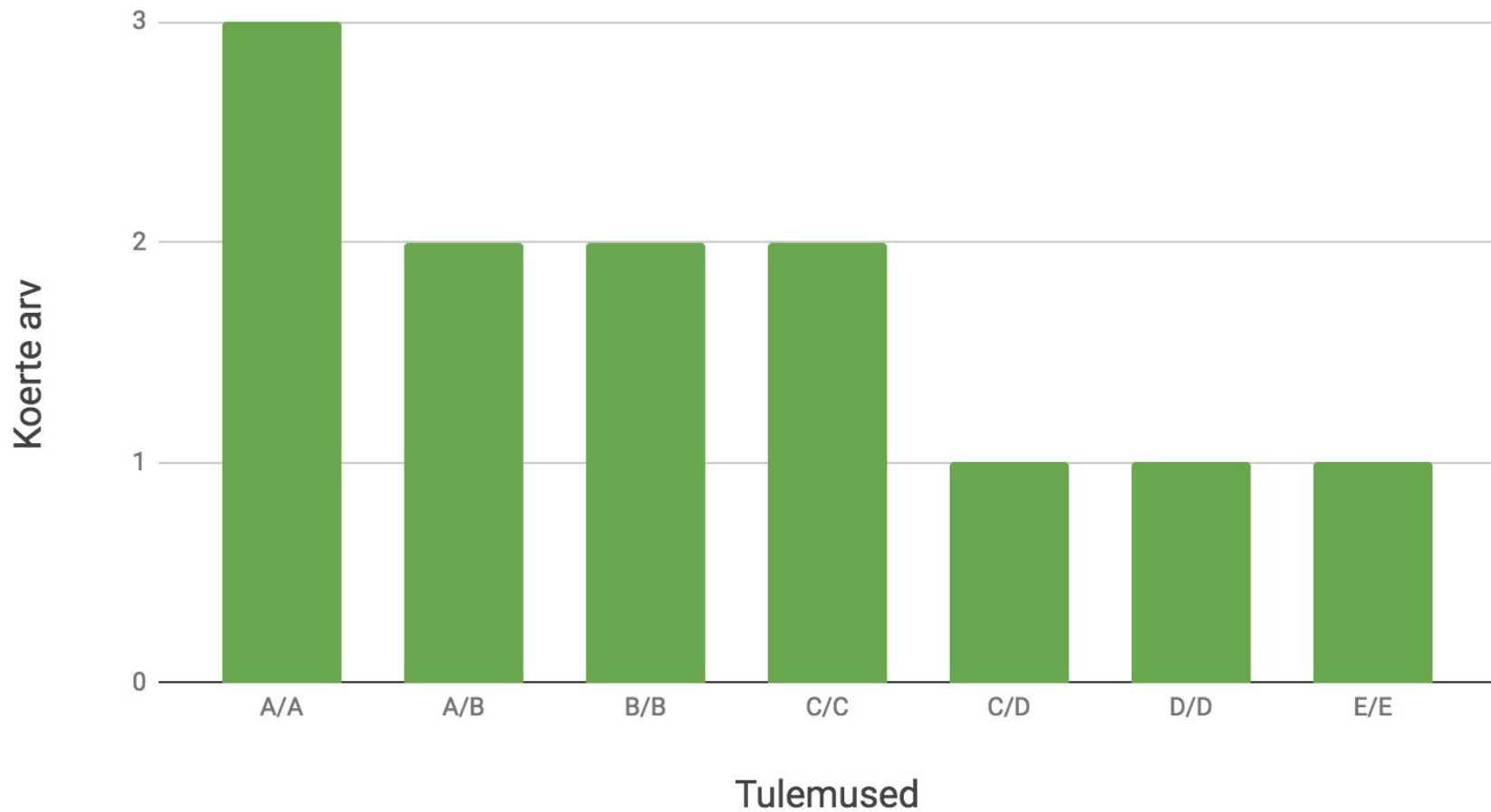
Haiguste esinemine

Haigusgrupp	Emased	Isased	Haigus/sümptomid
autoimmuunhaigused	0	0	
luu- ja liigesehaigused	0	3	lõhustav osteokondriit e. osteochondritis dissecans (OCD), põlvekedra nihestus e. patella luksatsioon, osteokondroos, spondüloos e. liigeste jäikus
nahahaigused	0	3	healoomuline nahakasvaja, furunkuloos, hot spot
allergiad	2	2	sagedased raske kuluga kõrvapõletikud, kõhulahtisus, muud soolestiku häired, eritis silmadest, sügelemine, kõõm, karva hõrenemine, lööve nahal
epilepsia	0	0	
põletikulised haigused	3	3	emakapõletik, eesnäärmepõletik, kõrvapõletik, silmapõletik, põiepõletik, seedetraktipõletik
muud haigused ja füüsilised kõrvalekalded	0	2	pisarakanali väljasopistumine, nabasong, sabakonks

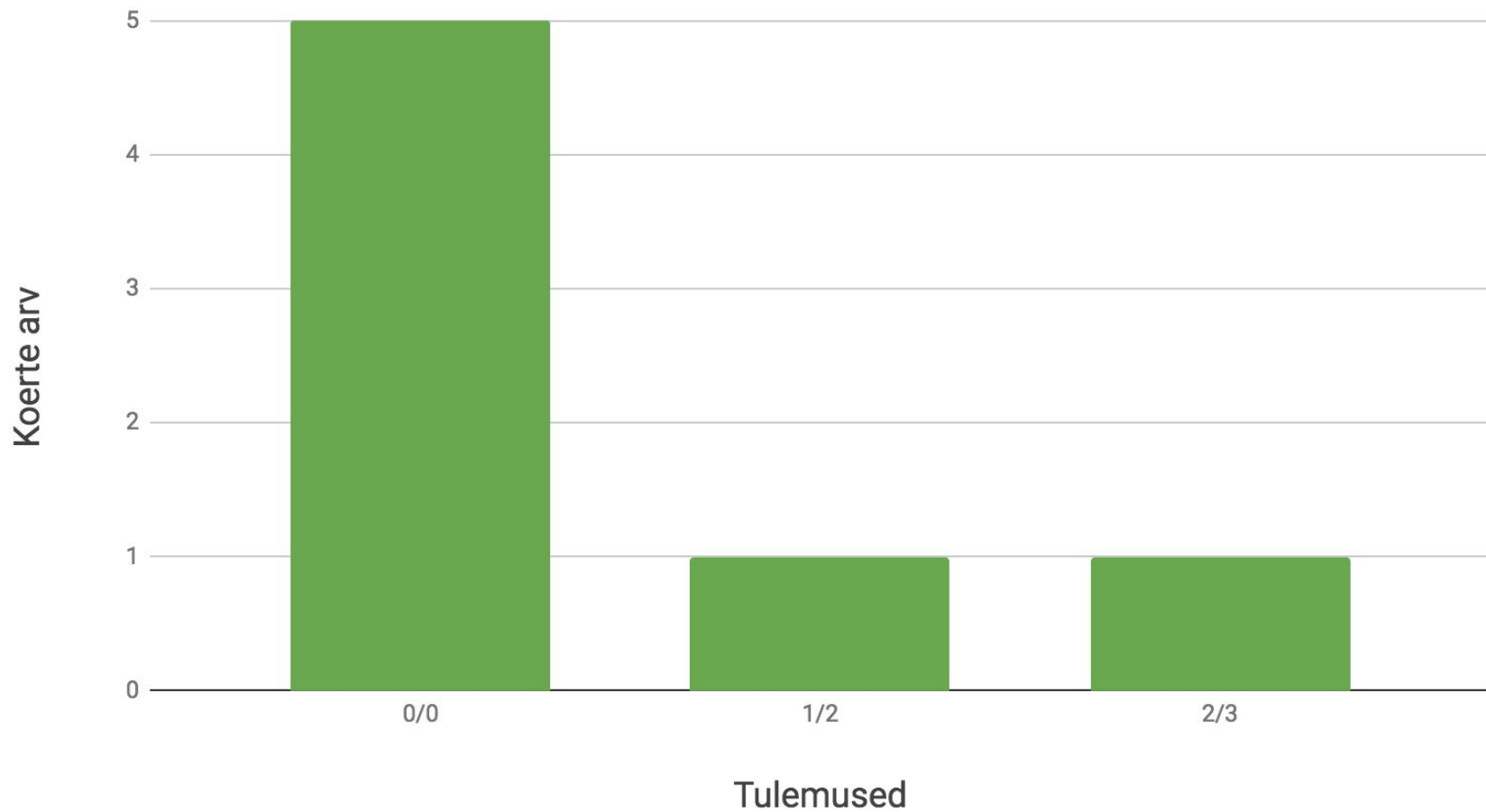
Terviseuuringud

Uuring	Uuritud emased	Uuritud isased	Kokku
Puusaliigese düsplaasia	6	7	13 nendest 7 terved (tulemusega A/A, A/B, B/B)
Küünarliigese düsplaasia	4	3	7 nendest 5 tulemusega 0/0
PRA-rCD4	5	3	8 nendest 5 tulemusega geneetiliselt puhas

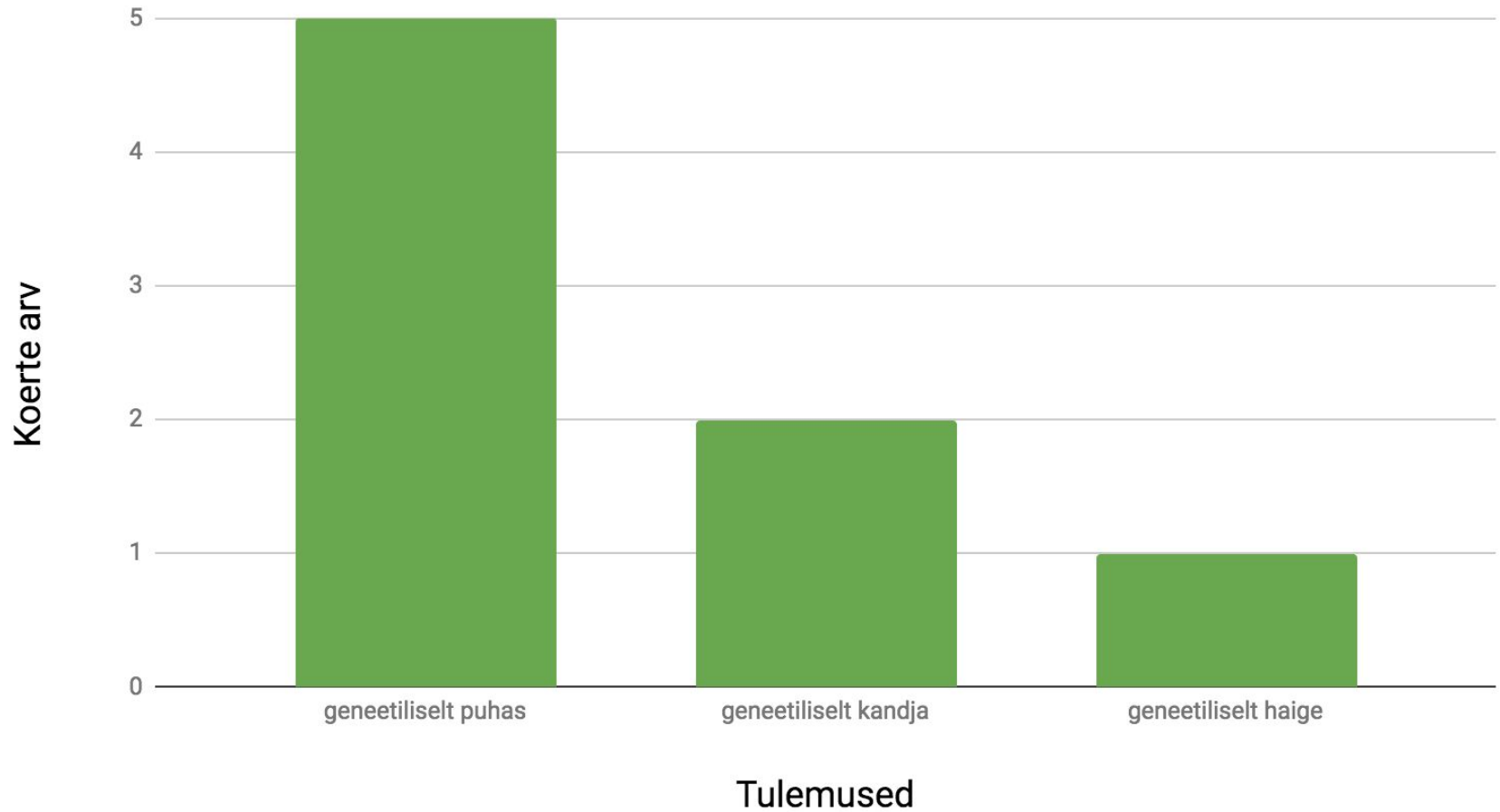
Puusaliigese düsplaasiauuringu tulemused - Gordoni setter

Küünarliigese düsplaasiauuringu tulemused - Gordoni setter

PRA-rCD4 uuringu tulemused - Gordoni setter

Järeldused/soovitused aretajatele

1. Soovituslik on jätkata PRA testi ja küünarliigeste testi teostamist ning tulemuste kinnitamist EKL'is

Inglise setter

EKL registris on registreeritud Inglise settereid **102**.

Tervisemonitooringu ankeet täideti **19** koera kohta (11 emast, 8 isast), mis on **18,6%** Inglise setterite populatsioonist.

Elusolevate koerte vanus ankeetide täitmise hetkel oli vahemikus **5 kuud kuni 9 aastat** (vanima koera sünniaasta 2009).

Ankeet täideti **4** surnud Inglise setteri kohta.

Koerte vanus sures oli **10a (2 koera), 12a ja 14a**.

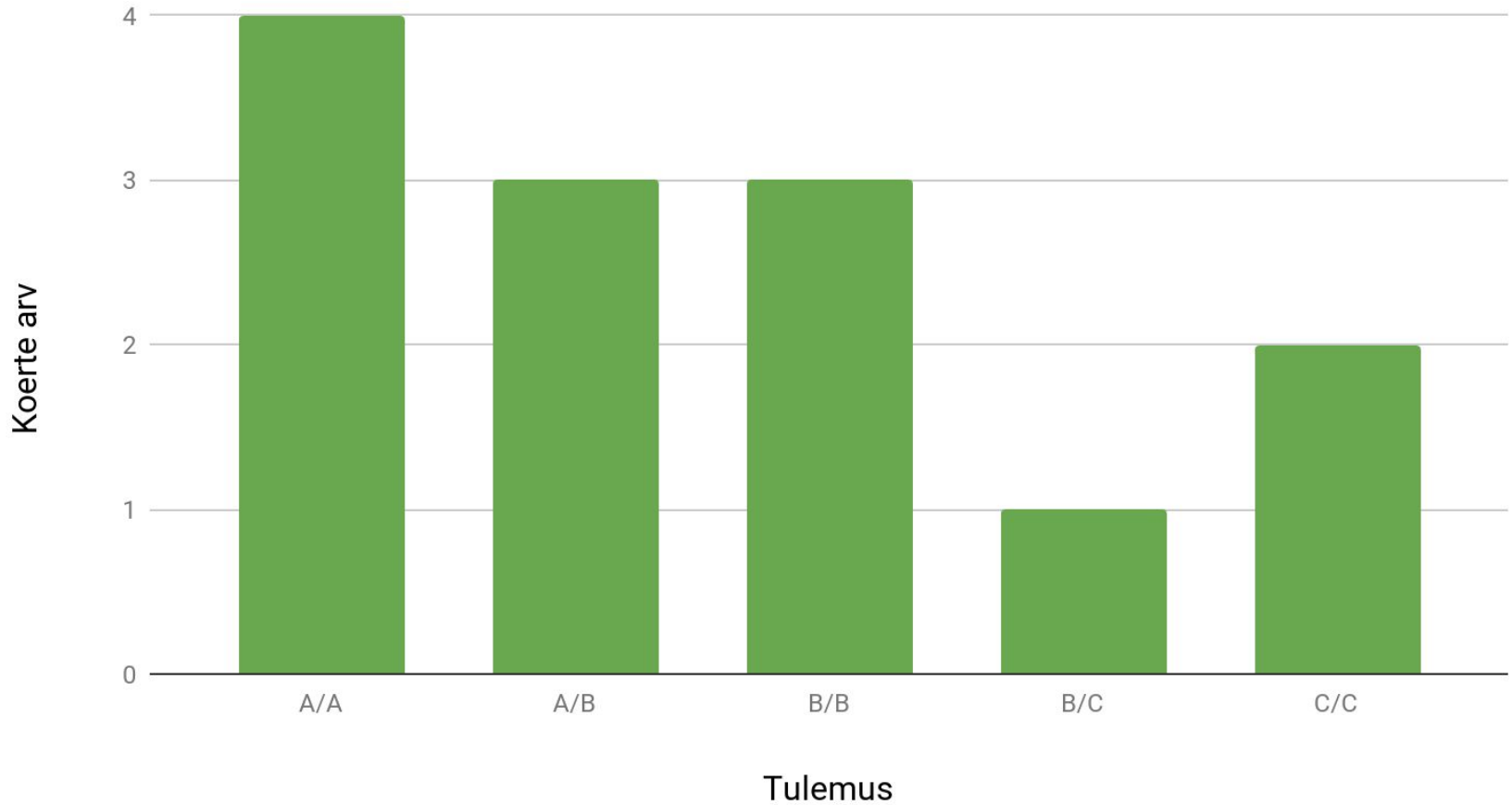
Haiguste esinemine

Haigusgrupp	Emased	Isased	Haigus
autoimmuunhaigused	2	1	pankrease- ehk kõhunäärmepuudulikkus, Discoid lupus erythematosus (DLE)
luu- ja liigesehaigused	0	1	õlaliigese artroos
nahahaigused	2	0	hot spot, naha allergiline reaktsioon toidule
allergiad	2	0	sügelemine, kõõm, karva hõrenemine, kõhulahtisus, muud soolestiku häired, käpapadjandite vaheline pärmseen
epilepsia	0	0	
põletikulised haigused	5	1	põiepõletik, seedetraktipõletik, eesnäärmepõletik, kõrvapõletik, surnud saba e. vesisaba
muud haigused	1	1	vähkasvaja munandites, mädaemakas
füüsilised kõrvalekalded	1	0	nabasong

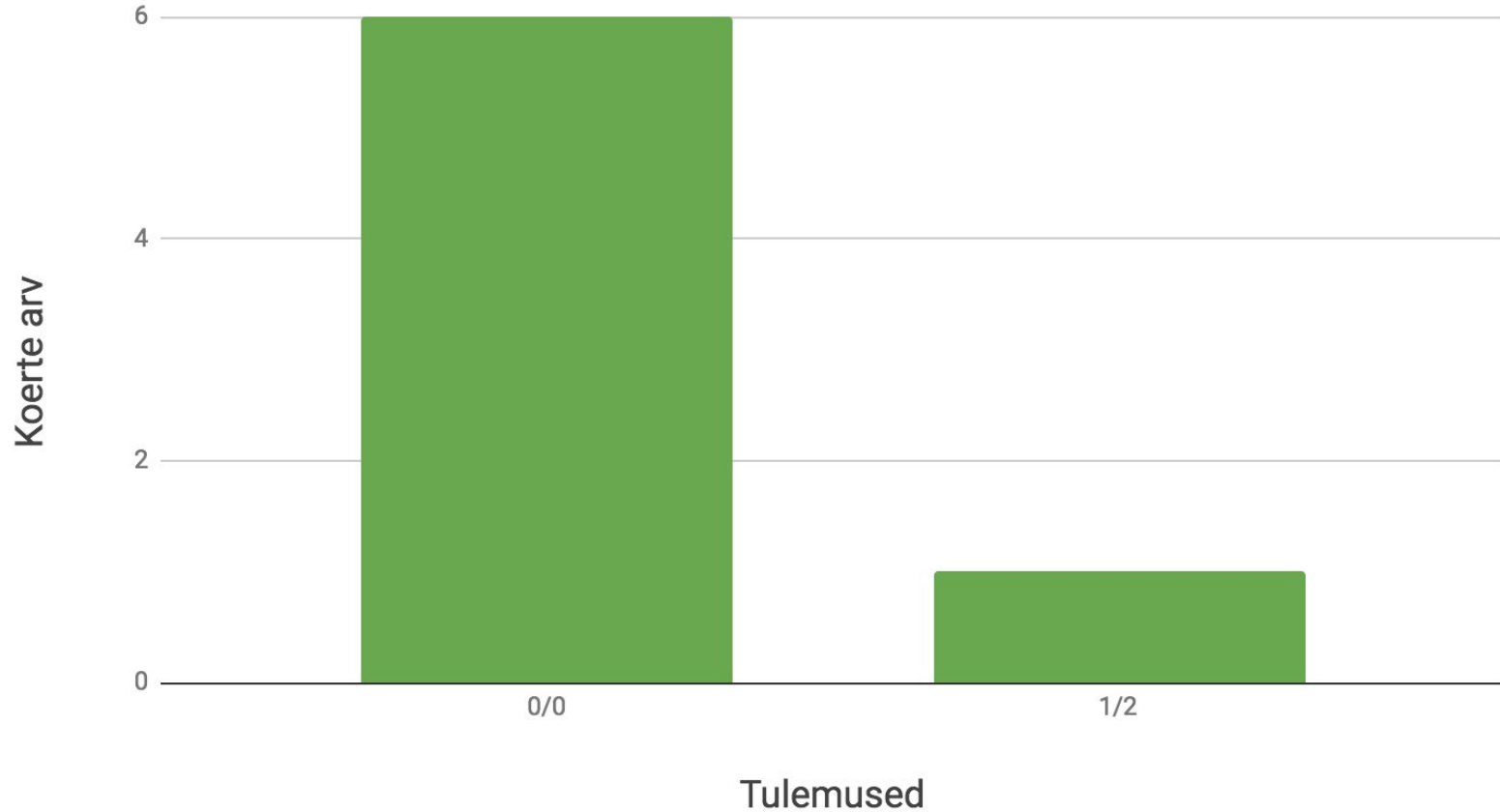
Terviseuuringud

Uuring	Emased	Isased	Kokku
Puusaliigese düsplaasia	6	7	13 nendest 10 terved (tulemusega A/A, A/B, B/B)
Küünarliigese düsplaasia	3	4	7 nendest 6 tulemusega 0/0
PRA-rCD4	0	1	1 nendest 1 tulemusega geneetiliselt puhas

Puusaliigese düsplaasiauuringu tulemused - Inglise setter

Küünarliigese düsplaasiauuringu tulemused - Inglise setter

Järeldused/soovitused aretajatele

1. Kõigi setteritõugude testimine PRA-rCD4 suhtes on soovitatav;
2. Lisaks puusaliigese düsplaasia uuringule on seire eesmärgil soovituslik teostada ja kinnitada ka küünarliigese düsplaasia uuring
3. Pesakonnas sündinud kutsikatele tuleks teostada kurtuse uuring enne uutesse kodudesse minekut;

liri puna-valge setter

EKL registris on registreeritud liri puna-valgeid settereid **3**.

Tervisemonitooringu ankeet täideti **2 isase** koera kohta.

Surnud liri puna-valgete setterite kohta ankeete ei täidetud.

Ankeet täideti koerte kohta, kelle vanus oli vahemikus **6 kuni 8 aastat**.

liri puna-valgete setterite terviseuuringute kokkuvõte

Valimis esinenud koertest ühel oli diagnoositud põiepõletik.

Kaasasündinud vigadest esines ühe munandi puudumine ning sabakonks.

Ühele koerale oli teostatud puusa- ja küünarliigese düsplaasiauuring, tulemuseks AA/00.

Nägemine

Ankeet täideti **4 pimed**a koera kohta (3 liri punaste setterit, 1 Gordoni setter)

Pimeduse põhjused:

- liri punane setter: vanus, kaasasündinud pimedus, ema oli vanaduses pime
- Gordoni setter: PRA

Kuulmine

Ankeet täideti ühe kurdi liri punase setteri kohta (põhjuseks sagedased kõrvapõletikud).

Inglise setter:

- kahel puuduvad P2, P3, P4
- ühel puuduvad P1, P3
- ühel I2 vales asendis

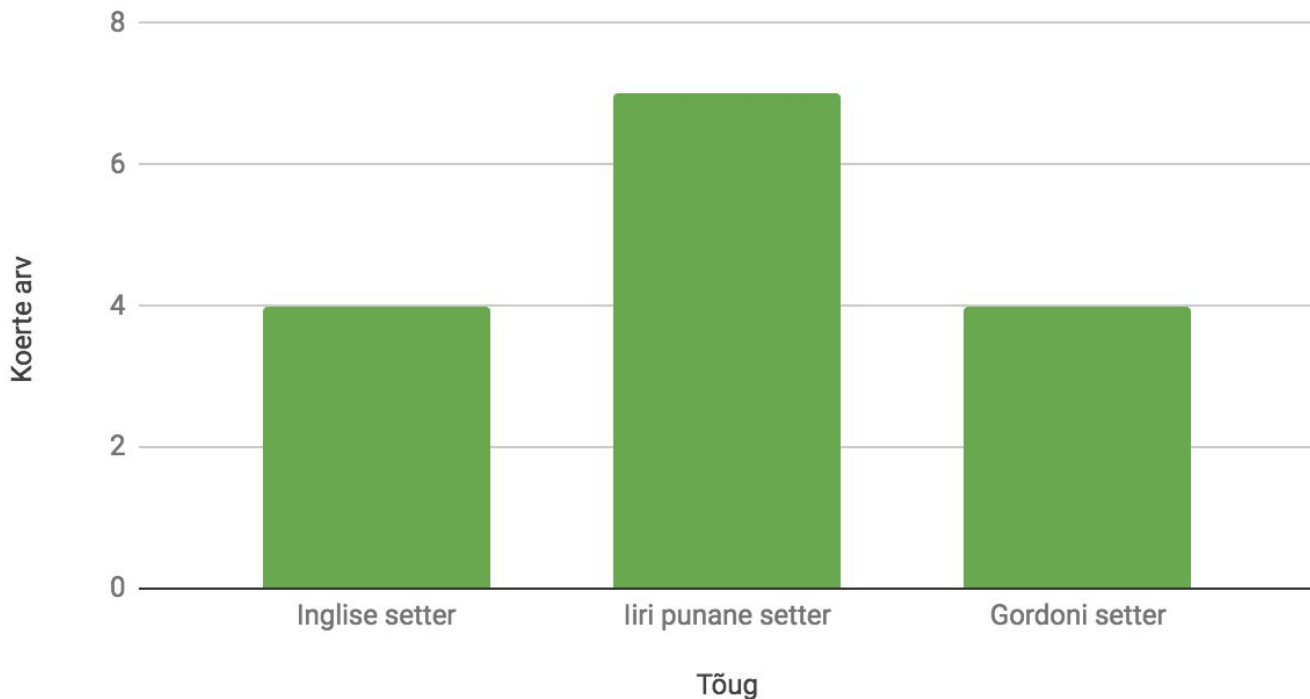
liri punane setter:

- kolmel alahambumus
- kahel tasahambumus
- ühel ülahambumus
- ühel valehambumus

Gordoni setter

- kolmel alahambumus
- ühel puuduvad P3-d

Hambumusvigade esinemine

Vaktsineerimine

Vastureaktsiooni vaktsineerimisele esines kokku 6 koeral.

Kompleksvaktsiin, marutaudi vaktsiin, ussirohi, BiocanR.

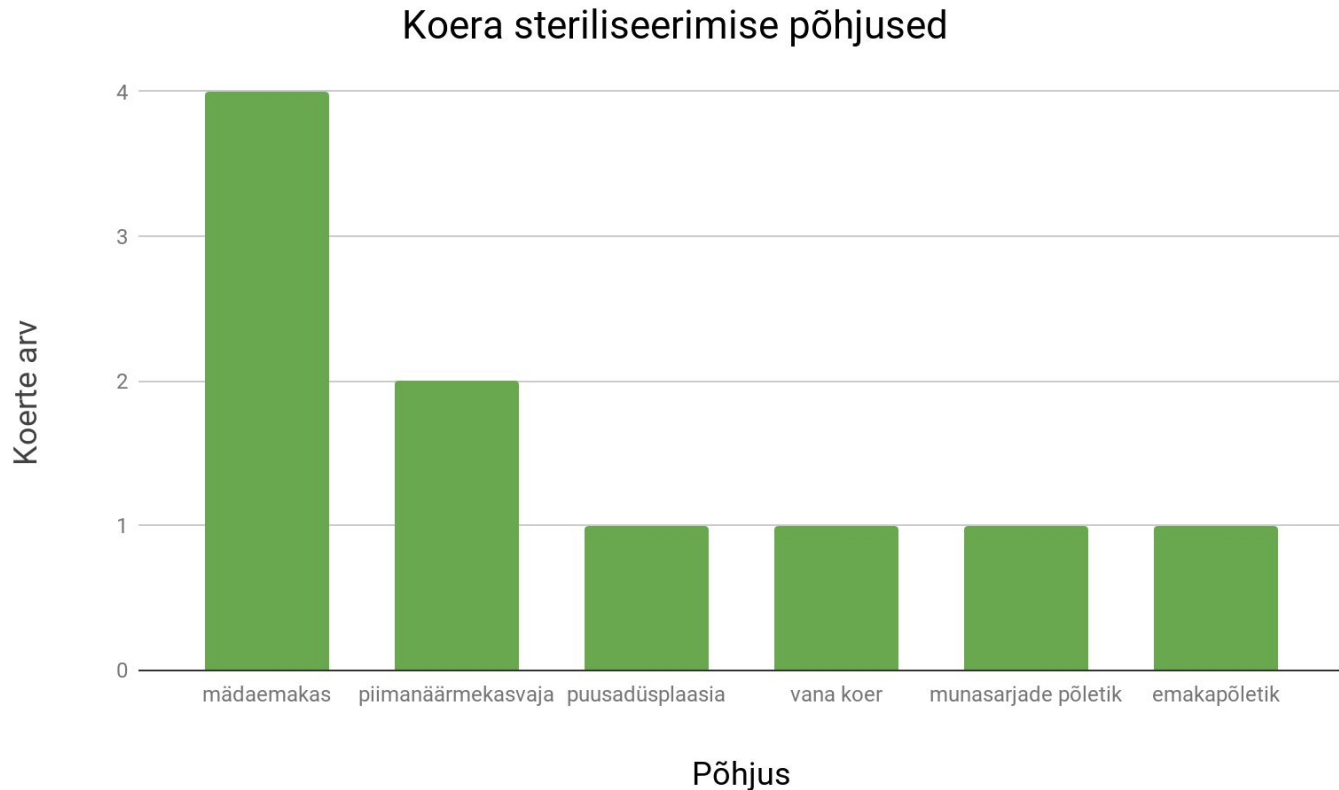
Sümptomid: hingamisraskused, teadvuse kaotus, oksendamine, peaturse, isutus, loidus, nahalööve.

Emaste koerte reproduktsoon

◆ Steriliseeritud koeri **11**

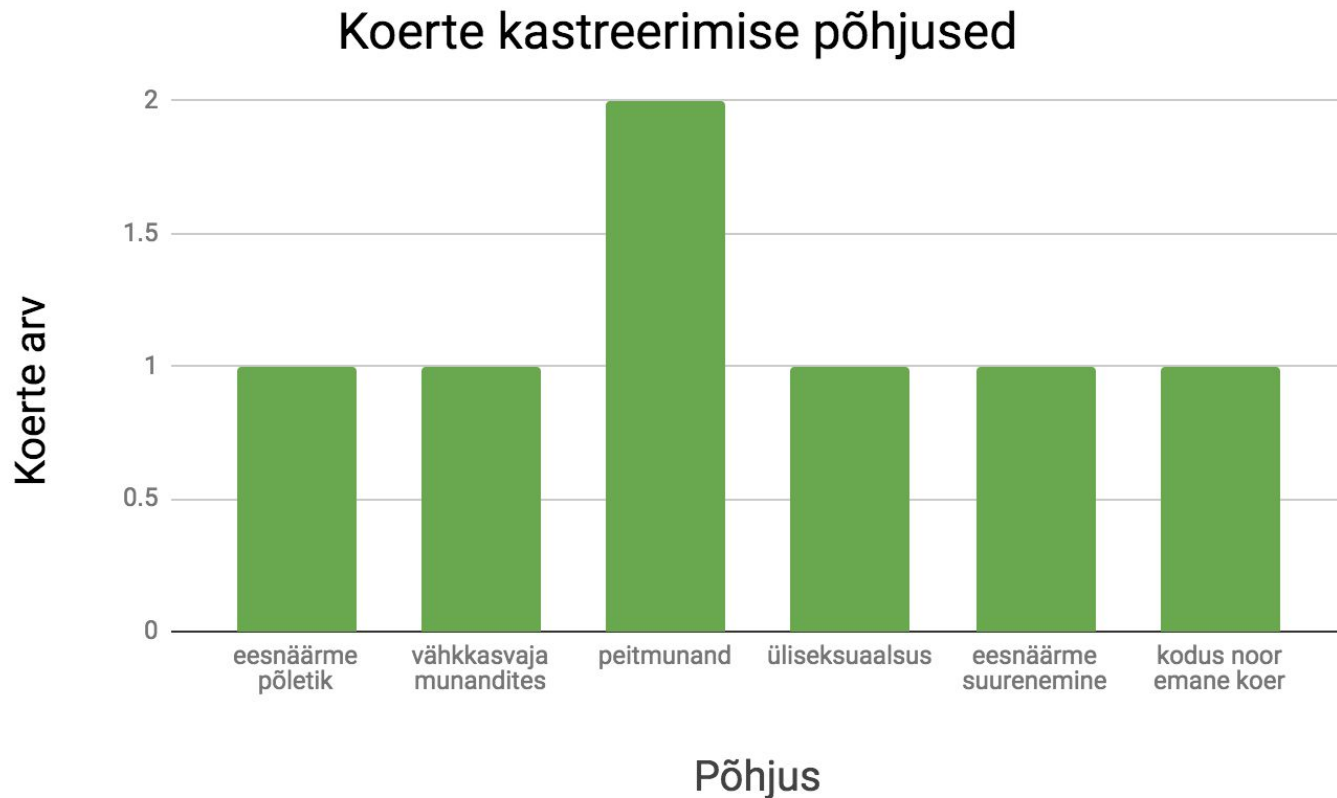
◆ Pesakondi ilmale toonud koeri **14**, nendest:

- 6 koeral 2 pesakonda;
- 8 koeral 1 pesakond;
- kokku **20** pesakonda

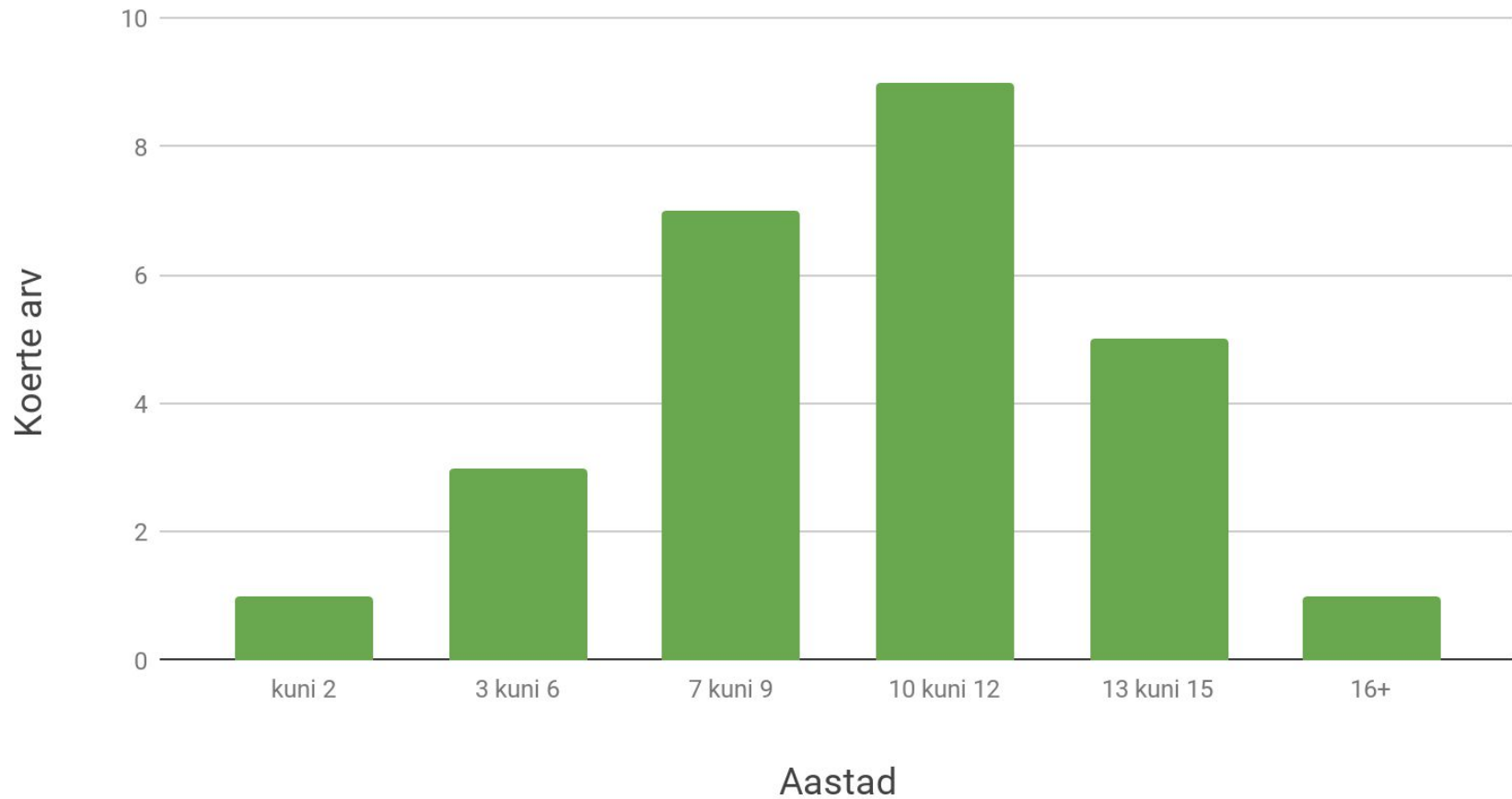

Isaste koerte reproduktsioon

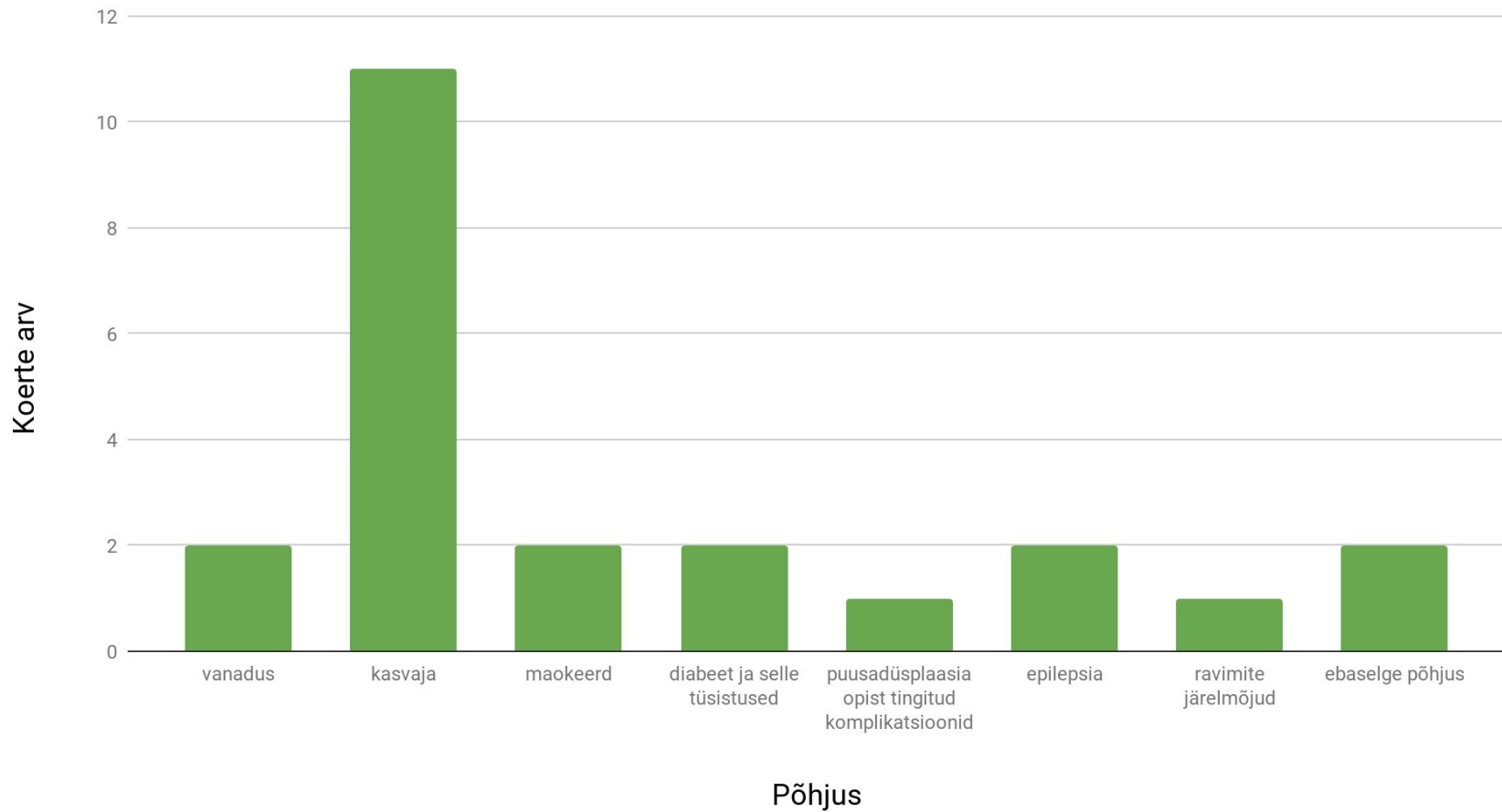
Kastreeritud koeri 7

Koerte vanus surses

Koerte surmapõhjused

AITÄH!